

DECYZJE
PREZYDIUM KOMISJI KRAJOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
Z 5 STYCZNIA 2016 ROKU

Decyzja Prezydium KK nr 1/16
ws. prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym
od osób fizycznych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie ocenia proponowany przez Pana Prezydenta kierunek zmian w systemie podatkowym zmierzający do obniżenia obciążeń podatkowych najmniej zarabiających.

Niewątpliwie podniesienie kwoty wolnej jest koniecznym zabiegiem, jednak nie zniweluje ono wszystkich niesprawiedliwości obecnego systemu podatkowego. Główną wadą obecnych rozwiązań jest wysokie obciążenie podatkowe dla najmniej zarabiających. Natomiast zaproponowana w projekcie kwota wolna jest stała dla wszystkich podatników. Wydaje się, że rozwiązaniem bardziej korzystnym byłoby ustalenie degresywnej kwoty wolnej. Pozwoliłoby to na rzeczywistą pomoc dla najmniej zarabiających, którzy i tak większość z dochodów przeznaczają na konsumpcję bieżącą. Oznacza to, że znaczna część z tych pieniędzy wróci do budżetu w postaci zwiększonych wpływów z VAT.

W uzasadnieniu do projektu nie uwzględniono negatywnego wpływu podwyższenia kwoty wolnej na dochody NFZ. Tymczasem według szacunkowych obliczeń struktur naszego Związku, ubytek w NFZ może wynieść ponad 1,5 mld złotych. Ponadto obniżenie podatków pociąga za sobą obniżkę dochodów samorządów, które już w obecnej sytuacji mają często problemy z realizacją nałożonych na nie obowiązków.

Zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność”, aby skutecznie przeciwdziałać nierównościom oraz mając na uwadze dobro pacjentów i stan finansów publicznych, konieczne jest wprowadzenie większej progresywności skali podatkowej - dodatkowe stawki podatkowa dla najbiedniejszych oraz dla najlepiej zarabiających. Obecnie ponad 97% podatników osiąga dochody w I przedziale podatkowym, co czyni nasz system w zasadzie liniowym. Wprowadzenie wyższej kwoty wolnej, lecz raczej degresywnej, powinno być wstępem do kompleksowej naprawy całego systemu podatkowego tak, aby stał się on bardziej sprawiedliwy i wspierał osoby najbiedniejsze.

Decyzja Prezydium KK nr 2/16

ws. projektu rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalenia liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje, przedstawiony przez Ministra Skarbu Państwa, projekt rozporządzenia zmieniającego *rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalenia liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników.*

Zmiana rozporządzenia ma na celu zniesienie obowiązku zamieszczania w dziennikach ogólnopolskich i regionalnych przez spółki Skarbu Państwa ogłoszeń dotyczących wezwania uprawnionych pracowników komercjalizowanego przedsiębiorstwa do złożenia oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji oraz o terminie wywieszenia listy uprawnionych pracowników, a także informacji o terminie, miejscu i sposobie składania reklamacji co do okresu zatrudnienia w spółce. Projekt przewiduje, że ogłoszenia te będą zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, na stronie internetowej spółki, w siedzibie spółki oraz we wszystkich jej oddziałach i zakładach w miejscach ogólnodostępnych. Zamieszczanie ogłoszeń w dziennikach ogólnopolskich ma na celu poinformowanie jak najszerszego grona uprawnionych pracowników oraz byłych pracowników. Osoby te często pracują już poza firmą, bądź są na emeryturze. Zamieszczanie ogłoszeń w proponowany sposób ogranicza grono osób, do których dotrze informacja. Jest to szczególnie niekorzystne rozwiązanie dla osób starszych, nie korzystających z internetu. Zdaniem Związku należy dołożyć wszelkich starań, aby jak najszersze grono osób mogło skorzystać z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji.

Argumentacja dotycząca oszczędności dla spółki jest, zdaniem Związku, przesadzona. Minister Skarbu Państwa szukając oszczędności w nadzorowanych spółkach powinien dokonać dogłębnej analizy i oceny ich funkcjonowania i wdrożyć takie rozwiązania, które nie zaszkodzą obecnym i byłym pracownikom.

Decyzja Prezydium KK nr 3/16

ws. opinii o prezydenckim projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie opiniuje prezydencki projekt *ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw*.

Prezydencki projekt ustawy wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym przywracając wiek emerytalny obowiązujący do dnia 31 grudnia 2012 roku, wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn. Jednocześnie uchyla się przepisy określające „ścieżkę dojścia” do wieku emerytalnego 67 lat. Ponadto projekt zakłada likwidację instytucji emerytury częściowej, przysługującej po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 62 lata dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, która w momencie obniżenia wieku ustawowego staje się bezzasadna. W projekcie proponuje się również powrót do rozwiązania obowiązującego do końca 2012 r., zgodnie z którym objęcie ubezpieczonego gwarancją otrzymania najniższego świadczenia emerytalnego byłoby uzależnione od osiągnięcia zróżnicowanego wieku ze względu na płeć oraz zróżnicowanych okresów składkowych i nieskładkowych.

Prezydium Komisji Krajowej stwierdza, że przedmiotowy projekt nie uwzględnia społecznie oczekiwanego rozwiązania sytuacji osób legitymujących się długimi (trzydziestopięcio-, czterdziestoletnimi) okresami zatrudnienia, które utraciły zdolność do kontynuowania zatrudnienia, a nie osiągnęły powszechnego wieku emerytalnego – 60 lat życia dla kobiet i 65 lat życia dla mężczyzn. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” postuluje wprowadzenie dla takich osób dodatkowej możliwości skorzystania z prawa do emerytury uzależnionej od stażu pracy, liczonego według okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, bez konieczności spełnienia innych warunków.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” podkreśla jednakże potrzebę poprawy sytuacji finansowej systemu emerytalnego, gwarantującego świadczeniobiorcom zabezpieczenie emerytalne na godziwym poziomie. W pierwszej kolejności należy podjąć działania zmierzające do zwiększenia przychodów systemu. Na niski poziom przychodów ze składek wpływają takie zjawiska występujące na rynku pracy jak: wysoki odsetek osób świadczących pracę w ramach tzw. samozatrudnienia oraz na podstawie umów cywilnoprawnych, które opłacają składkę na ubezpieczenie społeczne od niższej niż pracownicy podstawy wymiaru, upowszechnianie się tzw. elastycznych form zatrudnienia,

deklarowanie przez pracodawców niższego wynagrodzenia aniżeli rzeczywiście wypłacane pracownikowi czy zatrudnienie na czarno. Skuteczna polityka państwa zmierzająca do wyeliminowania tych patologii powinna przyczynić się do poprawy sytuacji finansowej funduszu emerytalnego, a co równie ważne poprawi sytuację finansową funduszu rentowego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia.

Najefektywniejsze, tak dla wysokości przyszłych świadczeń jak i dla sytuacji finansowej systemu, pozostają jednak działania zmierzające do wzrostu realnych wynagrodzeń. Brak równowagi finansowej systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce jest w dużej mierze efektem niskiego poziomu płac, w tym minimalnego i przeciętnego wynagrodzenia, które należą do najniższych w państwach Unii Europejskiej. Właściwa strategia rozwojowa, inwestycje w badania i rozwój, innowacyjność gospodarki, pro-efektywne miejsca pracy, podnoszenie kwalifikacji i wzrost wydajności muszą nieść za sobą realny wzrost wynagrodzeń.

Koniecznością jest stworzenie warunków motywujących pracodawców do tworzenia możliwości wydłużenia aktywności zawodowej ubezpieczonych, zapewniając pracownikom zbliżającym się do osiągnięcia wieku emerytalnego stosownych miejsc pracy oraz zachowanie przez nich zdolności do świadczenia pracy. Niezbędnym jest tworzenie odpowiednich warunków prawnych i organizacyjnych pozwalających na stopniowe obniżanie aktywności zawodowej na rzecz częściowej dezaktywacji emerytalnej. Dotyczy to szczególnie kobiet, które zarówno przed osiągnięciem wieku emerytalnego jak i po przekroczeniu granicy 60 lat łączą pracę zarobkową z opieką nad innymi członkami rodziny.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” wskazuje na konieczność podjęcia odrębnych pilnych prac legislacyjnych lub zmian w projekcie opiniowanej ustawy, mających na celu wyeliminowania konsekwencji prawnych wprowadzonego ustawą z 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw art. 25 ust. 1b. Artykuł ten wskazuje, iż jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę na podstawie art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 lub 88 ustawy Karta Nauczyciela (...) podstawę obliczania emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1 pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Przepis ten wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Regulacja zawarta w art. 25 ust. 1b, zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność”, narusza zasady konstytucyjne, w tym przede wszystkim zasadę zaufania obywateli do państwa, zasadę ochrony praw nabytych oraz zasadę równości. Złamanie tych zasad przez

skutki wejścia w życie art. 25 ust. 1 b najłatwiej zaobserwować porównując sytuację kobiet, które skorzystały z prawa do wcześniejszej emerytury. Roczniczki kobiet urodzonych do 1952 r. w chwili gdy omawiany przepis został uchwalony (a jeszcze nie wszedł w życie) mogły wystąpić o wyliczenie zwykłej emerytury jak w 2012 (w tym roku kończyły 60 rok życia, a więc nabywały prawo do zwykłej emerytury). Możliwości takiej nie miał rocznik kobiet urodzonych w 1953 r., które odeszły na wcześniejszą emeryturę w 2008 (gdy ukończyły 55 rok życia). Oba roczniki kobiet nie wiedziały, że odchodząc na wcześniejszą emeryturę będzie im ona odliczona od podstawy wymiaru powszechnej emerytury – ale co najważniejsze w naszym przykładzie – rocznik kobiet 1953 w przeciwieństwie do rocznika 1952 nie miał możliwości podjęcia „aktywnego” działania, które uchroniłoby przed otrzymaniem zdecydowanie niższego świadczenia. Dysfunkcyjność przepisu z art. 25 ust. 1b pokazujemy na przykładzie kobiet, które odeszły na wcześniejszą emeryturę, ale dotyczy on także mężczyzn urodzonych w 1948 r. a także innych osób, z innych roczników odchodzących na emeryturę na podstawie przepisów szczególnych.

Nieprawidłowość wynikające z wejścia w życie art. 25 ust. 1b dostrzegł Rzecznik Praw Obywatelskich – pismo RPO – 723180-III/13/ AJ.

Legislacyjne rozwiązanie mające na celu doprowadzenia do stanu zgodnego z zasadami konstytucyjnymi może polegać na wprowadzeniu art. 25 ust. 1ba o treści:

Przepisu ust. 1b nie stosuje się do kobiet urodzonych w 1953 r. i mężczyzn urodzonych w 1948 r. , pobierających emeryturę na podstawie art. 46, art. 50, art. 50a, art. 50e lub art. 88 ustawy Karta Nauczyciela. Podobną propozycję zawiera Opinia w sprawie petycji dotyczącej emerytur kobiet urodzonych w 1953 r. Kancelaria Sejmu, Biuro Legislacyjne, BL- 112-59 Op/14, z dnia 24 kwietnia 2014 r.

Dodatkowo wątpliwości budzi zaproponowany w prezydenckim projekcie ustawy zbyt krótki termin wejście w życie projektowanych przepisów.

Mając powyższe na uwadze Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postuluje o rozpoczęcie prac nad założeniami Narodowej Strategii Demograficznej, dalszych zmian w systemie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, ograniczenia i uszczelnienia KRUS-u, ograniczenia patologii w tzw. „samozatrudnieniu” oraz stosowania „umów śmieciowych”, zmian w systemie promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, stabilizacji zatrudnienia ludzi młodych, systemu rozwiązań prawnych i organizacyjnych

pozwalających na kontynuowanie zatrudnienia w wieku okołoemerytalnym i emerytalnym, wzrostu efektywności systemu publicznej opieki zdrowotnej i profilaktyki zdrowotnej.

Decyzja Prezydium KK nr 4/16
ws. opinii do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie opiniuje projekt *ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy*. Zasadnicza zaproponowana zmiana jest realizacją postulatu, który NSZZ „Solidarność” popierał już w poprzedniej kadencji Sejmu.

Niezależnie od powyższego stanowiska należy zasugerować rozszerzenie zakresu informacji, które powinny zostać potwierdzone przez pracodawcę przed dopuszczeniem pracownika do pracy. Należy bowiem zwrócić uwagę na wchodzącą w dniu 22 lutego 2016 r. nowelizację ustawy Kodeks pracy (Dz. U. 2015 r. poz. 1220), przewidującą nowe zasady limitowania dopuszczalności zawierania umów na czas określony. W tym zakresie niezwykle doniosłe znaczenie ma katalog przypadków pozwalających na wyłączenie umów na czas określony z wprowadzonych limitów ich zawierania (liczby umów i łącznego okresu ich obowiązywania).

Z uwagi na ważność informacji o wyłączeniu konkretnej umowy o pracę na czas określony z ograniczeń w ich zawieraniu, pracownikowi informacja ta powinna zostać potwierdzona na piśmie. Odstąpienie od tego obowiązku, w przypadku braku umowy w formie pisemnej, może skutkować powstawaniem sporów, co do istnienia okoliczności wyłączających ograniczenia w zawieraniu umów na czas określony, ich dokładnej treści, a w konsekwencji, co najmniej utrudnić, jeżeli nie uniemożliwić sądową kontrolę takich klauzul. Z uwagi na fakt, że cel lub okoliczności określone w art. 25 [1] § 4 Kodeksu pracy, w brzmieniu obowiązującym od dnia 22 lutego 2016 r., powinny istnieć i być skonkretyzowane już w dniu zawarcia umowy o pracę.

Wobec powyższego, w celu wyeliminowania wszelkich wątpliwości oraz dla zapewnienia ochrony pracownikom, zasadne byłoby rozszerzenie przewidzianego w przedstawionym projekcie obowiązku pracodawcy i nadanie art. 29 § 2 Kodeksu pracy następującego brzmienia:

„Umowę o pracę zawiera się na piśmie. Jeżeli umowa o pracę nie została zawarta z zachowaniem formy pisemnej, pracodawca powinien przed dopuszczeniem pracownika do pracy potwierdzić pracownikowi na piśmie ustalenia co do stron umowy, rodzaju umowy, jej

warunków, a w przypadku zawierania umowy na czas określony w celu lub okolicznościach, o których mowa w art. 25 [1] § 4, potwierdzić określenie tego celu lub tych okoliczności.”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” rozumie, że zaproponowane powyżej brzmienie art. 29 § 2 Kodeksu pracy mogłoby zacząć obowiązywać dopiero od dnia 22 lutego 2016 r.

Decyzja Prezydium KK nr 5/16

ws. opinii o poselskim projekcie ustawy KP PiS o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 roku

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza następujące uwagi do poselskiego projektu ustawy Klubu Parlamentarnego PiS *o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 roku* (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Beata Mazurek).

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” od lat zabiega o stworzenie odpowiedniego systemu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, który uwzględnia prawa świadczeniobiorców do poprawy ich sytuacji dochodowej, proporcjonalnie do tempa wzrostu gospodarczego kraju. Tymczasem w 2016 roku ponownie pojawia się potrzeba, jak zauważają projektodawcy, zrekompensowania nieznacznej, a dla osób otrzymujących najniższe świadczenia niezauważalnej, waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych.

Projektowany jednorazowy dodatek do świadczeń nie wyższych niż 2000 zł., nie rozwiązuje problemu zachowania realnej wartości najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, ani nie poprawia trudnej sytuacji najuboższych świadczeniobiorców w sposób trwały. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” po raz kolejny postuluje o stworzenie systemowego rozwiązania waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych zapewniającego odpowiednią ochronę przed ich deprecjacją i uwzględniającego prawo świadczeniobiorców do korzystania ze wzrostu gospodarczego kraju, a najlepszym forum do przedyskutowania odpowiednich rozwiązań jest Rada Dialogu Społecznego.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” przypomina także o potrzebie rozpoczęcia prac nad zniwelowaniem rozbieżności między najniższymi świadczeniami emerytalno-rentowymi, a przeciętnymi świadczeniami, które wynikają z dotychczas stosowanego wskaźnika waloryzacji (CPI), nie gwarantującego zachowania realnej wartości tych świadczeń wśród najuboższych grup emerytów i rencistów.

Decyzja Prezydium KK nr 6/16
ws. opinii o poselskim projekcie ustawy KP PSL o jednorazowym dodatku pieniężnym
dla niektórych emerytów, rencistów
i osób pobierających świadczenie przedemerytalne,
zasilki przedemerytalne, emerytury pomostowe
albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 roku

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza następujące uwagi do poselskiego projektu ustawy Klubu Parlamentarnego PSL *o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne, zasilki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 roku* (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mieczysław Kasprzyk).

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” od lat zabiega o stworzenie odpowiedniego systemu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, który uwzględni prawa świadczeniobiorców do poprawy ich sytuacji dochodowej, proporcjonalnie do tempa wzrostu gospodarczego kraju. Tymczasem w 2016 roku ponownie pojawia się potrzeba, jak zauważają projektodawcy, zrekompensowania nieznacznej, a dla osób otrzymujących najniższe świadczenia niezauważalnej, waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych.

Projektowany jednorazowy dodatek do świadczeń nie wyższych niż 2000 zł., nie rozwiązuje problemu zachowania realnej wartości najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, ani nie poprawia trudnej sytuacji najuboższych świadczeniobiorców w sposób trwały. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” po raz kolejny postuluje o stworzenie systemowego rozwiązania waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych zapewniającego odpowiednią ochronę przed ich deprecjacją i uwzględniającego prawo świadczeniobiorców do korzystania ze wzrostu gospodarczego kraju, a najlepszym forum do przedyskutowania odpowiednich rozwiązań jest Rada Dialogu Społecznego.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” przypomina także o potrzebie rozpoczęcia prac nad zniwelowaniem rozbieżności między najniższymi świadczeniami emerytalno-
rentowymi, a przeciętnymi świadczeniami, które wynikają z dotychczas stosowanego
wskaźnika waloryzacji (CPI), nie gwarantującego zachowania realnej wartości tych
świadczeń wśród najuboższych grup emerytów i rencistów

Warszawa, 5 stycznia 2016 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”